

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 145g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (1) din Codul
de procedură civilă
(*anularea măsurilor de asigurare a acțiunii*)

CHIȘINĂU
7 decembrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 24 iunie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 7 decembrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dl avocat Roman Crivenco, în interesele dlui Valentin Berzoi, în dosarul nr. 2r-135/2021, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Bălți, format din dna Aliona Corcenco, dl Dumitru Corolevschi și dna Diana Stănilă, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, astfel cum au fost prezentate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Printr-o hotărâre din 20 iunie 2016, Judecătoria Briceni a dispus încasarea sumei de 94.766 de euro de la dl Grigore Vișcu în favoarea dlui Valentin Berzoi. Potrivit autorului excepției, după pronunțarea hotărârii în discuție, dl Grigore Vișcu, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros și cu titlu gratuit, a înstrăinat unele bunuri imobile.

5. Pe 3 aprilie 2018, dl Valentin Berzoi a depus la Judecătoria Edineț, sediul Briceni, o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat anularea contractului de donație încheiat între Grigore Vișcu, Elena Vișcu și Olesea Vișcu și a contractului de donație încheiat între Olesea Vișcu-Podobinschi și Alexandru Podobinschi.

6. Printr-o încheiere din 20 aprilie 2018, la cererea dlui Valentin Berzoi, instanța de judecată a aplicat interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile care constituiau obiectele contractelor de donație din litigiu.

7. Pe 28 martie 2019, Judecătoria Edineț, sediul Briceni, a admis acțiunea dlui Valentin Berzoi și a hotărât, între altele, că în baza hotărârii instanței de

judecată, bunurile imobile litigioase urmează a fi înregistrate pe numele dlui Vișcu Grigore și dnei Elena Vișcu, ca fiind proprietari.

8. Pe 24 iunie 2020, dl Valentin Berzoi a depus la Judecătoria Edineț, sediul Briceni, o cerere prin care a solicitat anularea măsurilor de asigurare aplicate la cererea sa prin încheierea din 20 aprilie 2018. În motivarea cererii, dl Berzoi a menționat că, printr-o hotărâre din 21 februarie 2020, Judecătoria Edineț, sediul Briceni, a recunoscut bunurile imobile ale dlui Vișcu Grigore și ale dnei Elena Vișcu ca proprietate comună în devălmășie și le-a atribuit fiecăruia câte ½ cotă parte ideală din bunuri. Prin urmare, dl Valentin Berzoi consideră că pentru a efectua aceste modificări în Registrul bunurilor imobile este necesară anularea măsurilor de asigurare aplicate anterior.

9. Printr-o încheiere din 2 martie 2021, Judecătoria Edineț, sediul Briceni, a respins cererea dlui Valentin Berzoi cu privire la anularea măsurilor de asigurare a acțiunii. Pe 15 martie 2021, dl Valentin Berzoi a contestat cu recurs această încheiere.

10. Pe 12 mai 2021, în cadrul examinării recursului formulat împotriva încheierii din 2 martie 2021, dl avocat Roman Crivenco a ridicat, în interesele dlui Valentin Berzoi, excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

11. Printr-o încheiere din 14 iunie 2021, Curtea de Apel Bălți a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic prezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului

internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 180

Anularea măsurilor de asigurare a acțiunii

„(1) Măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pârâtului de către instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de instanța în a cărei procedură se află cauza.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. Autorul excepției a menționat că omisiunea de a reglementa în articolul 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă posibilitatea reclamantului de a solicita anularea măsurilor de asigurare a acțiunii ar putea genera situații de imposibilitate de executare a hotărârilor judecătorești emise în favoarea reclamantilor.

15. Prin urmare, autorul consideră că articolul 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă este contrar articolelor 1 alin. (3), 20 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Curtea constată că această normă nu a făcut obiect al controlului de constituționalitate.

20. Curtea a stabilit în jurisprudența sa ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicate la soluționarea cauzei (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv).

21. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă care are ca obiect un recurs formulat împotriva unei încheieri prin care a fost respinsă cererea de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii. La baza încheierii respective au stat prevederile contestate ale articolului 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Astfel, Curtea admite că instanța de recurs va aplica în analiza sa dispozițiile contestate.

22. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 95 din 17 iunie 2021, § 28; DCC nr. 109 din 13 iulie 2021, § 19).

23. Autorul excepției a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 20 [*accesul liber la justiție*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

24. Cu privire la incidența articolului 1 alin. (3) din Constituție, Curtea a subliniat în jurisprudența sa că acest articol nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Acesta poate fi invocat, în special, dacă se constată aplicabilitatea sa cu alte dispoziții din Constituție (HCC nr. 7 din 4 martie 2021, § 16).

25. De asemenea, articolul 54 din Constituție îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Prin urmare, pentru a putea fi invocat, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 48 din 25 mai 2020, § 21; DCC nr. 97 din 17 iunie 2021, §24).

26. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, autorul sesizării a susținut că omisiunea de a reglementa în articolul 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă dreptul reclamantului de a solicita anularea măsurilor de asigurare a acțiunii ar putea face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Curtea constată că autorul excepției s-a limitat la invocarea acestui unic argument, fără a oferi o explicație corespunzătoare privind modul în care ar putea fi lezat dreptul la un proces echitabil prin faptul că au fost aplicate măsuri de asigurare a acțiunii, la cererea reclamantului, pentru a face posibilă executarea hotărârii judecătorești.

27. Dacă ar proceda la examinarea sesizării formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorului ei în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să prezinte normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală

directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea DCC nr. 46 din 1 aprilie 2021, § 16 și jurisprudența citată acolo).

28. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 46 din 1 aprilie 2021, § 17 și jurisprudența citată acolo).

29. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dl avocat Roman Crivenco, în interesele dlui Valentin Berzoi, în dosarul nr. 2r-135/2021, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 7 decembrie 2021

DCC nr. 187

Dosarul nr. 145g/2021